

Szerkesztőség:

PLEBÁNIA-HIVATAL,

hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
kínvnyomdája, hová a
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

VIZ ZOLTÁN

Kiadótulajdonos:

SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
kiadóhivatalhoz küldendők. Nyílttér scra 50 kr.

Előfizetési felhívás.

Az „Abony” jelen számával II. évfolyamának utolsó negyedébe lép. Ezen alkalommal újból felhívjuk Abony város közönségét, hogy saját lapját, a mely érdekében áll fenn, támogatni szíveskedjék. Nem használunk nagy hangú szólamokat, csak annak kijelentésére szorítkozunk, hogy mi megtettük azt, amit lehetett, miszerint lapunk kitűzött célja: a közélet ellenőrzete, helyes elvek terjesztése, a nép irányítása, — eléressék. Hogy mennyiben sikerült ezt tenni eddig, ítélje meg maga, lapunk t. olvasó közönsége s ha úgy találja, hogy áldozatteli munkánk megérdemli a figyelmet maga iránt, mutassa meg széles körű támogatásával azt, hogy megtudja becsülni a munkát, melyet önzetlen emberek az ő érdekében végeznek. A közélet fejlődése mindinkább szakésszé teszi az ily nyilvános organum létezését, hogy az gyökeret verve megizmosodjék s eszköze legyen a független igazságnak, a vallásnak, hazafiságnak, műveltségnek, egy szóval mindannak, ami az emberi életben szép és nemes s ami a nemzeteket nagygyá teszi. De ehhez szükséges a közönség meleg érdeklődése, anyagi és erkölcsi pártfogása. Legyen szabad ezt ez alkalommal újból kikérni.

Kelt Abony, 1899. okt. 1.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

TÁRCZA.

Kisértés.

Szívet ejtő hangon, vágyat keltve száll át
A lelkemen sokszor egy biztató álom:
Látod-e, a madár mind kibontja szárnyát
S nem marad örökké egy azon az ágon;
Almafáid lombja, fakó házad esendje
Homálylyal takar be s eltemeti élted,
Föl, repülj el innen, magasra a naphoz,
Ahol a dicsőség szívverését érzed!

Hivogat a hirnév mézes-mázos szóval,
Oda, hol a küzdés babért terem száznak
S lelkemben a diésvágy biztatya megszólal:
Mért maradsz el onnan, hova ezen vágynak?
Ne légy füsti fecske, mely az eresz alján
Csicsereg magának reggel úgy, mint este,
Ott a bércek orma, ott dalolj, hogy hangod
Egész világ vágyva, ittasodva lesse!

Hallgatok e szóra, majd kigyúl az arcom
S a dicsőség, hirnév még se szédít engem!
Minek lenne részem a szívtépő harczon,
Ahol ezen küzdenek, én a békét zengem:
Napsugárnak csókja, gyöngy a rózsza kelyhén,
Madárdal a bokron, mind az enyém itten
S mihez a dicsőség elillanó fény csak —
Enyém a lant, műzsa és enyém az Isten!

LÉVAY MIHÁLY.

A nemzeti gyász jubileuma.

„Ha a szabadság napját élvezed,
Áldd érte Istent s e szent hamvakat!
Eldődeink véréből nőtt a ja,
Mely vész s viharban enyhe nyugtot ad.”
(A váci honvéd-síremlék felírata.)

Tavaly és az idén az emlékezet segítségével lelki szemeink előtt vonultak el a magyar szabadságharcz félszázad előtt lefolyt nagy eseményei. Láttuk és éreztük először is a márcziusi ifjuság nemes lelkesedését, amint a talpra hívott nemzettel egy lélekké olvadva, megfujta az a harczi riadót s a jogok oltalmára küzdöttek az elnyomás ellen s diadalról-diadalra mentek. S midőn már bizni kezdett a magyar ügyeink sikerébe, mára már azt hitte, hogy beteljesültek az ő nagy költőjének ama szavai: „Az nem lehet, hogy ész, erő és oly szent akarat hiába sorvadozzanak egy átok suly alatt... Még jöni kell, mert jöni fog egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán...” akkor reá rontott a túlerő s annyi küzdelem gyászos véget ért s a hősök, akiket a régi pogány világ felistenek gyanánt pantheonába vett volna fel, elnyertek a hazafiság vértanú-koszorúját. Ime a tavasz és az ősz, márcz. 15 és okt.

Egy inas.

— Sommer Bálinttól. —

Aki egyedül áll a világon és nincs inasa s minden dologra nézve, a mely egy ilyent eléggé foglalkoztathatna, egyedül csak önmagára van utalva, azt aligha hatotta át még ama boldog érzés, mely megtanít arra, hogy mi szükséges a földön az ember teljessé tételére. Miként egy férj fogalmához az asszony elmaradhatatlan feltétel, ugy egy ur teljességéhez is szükséges egy inas, aki nekünk földi életünk utazásán át részben segít czipelni a terheket. Valamint egy nő az ő kellemével és nyájasságával a férfit engedékeny és szeliddé teszi, ugy egy inas az ő szolgálataival előmozdítja a mi kényelmünket. Ez utóbbi aztán az ő tevékenysége folytán nálunk ugy kifejlődik, mintha mi már nem is lennénk közönséges emberek, hanem magas származásuak és selyem-bársonyban születtek. Nem is eszünk ugy, mint az oly egyének, akik arczuk verejtékével keresik napi kenyeröket, hanem mint egy gazdag szerencsefi, akinél a régi Ádám egy ifju, modern báróvá vedlett.

Az oly embert, aki ama szép képességgel bír, hogy minden helyes alkalommal udvarias módon jelezni tudja, hogy az emberi élet igen rövid arra, miszerint az ön-tevékenységet és a zür-zavart kedvelje, Békéssy urnak nevezhetjük és eme czim folytán az első és utolsó napi munkára mindenesetre inassal kell hogy rendelkezze. Mert valamely embernek lehet igen szép csizmája

6, ez ama két dátum, a mely egy nagy nemzeti ideal kezdetét és végét jelenti...

De még sem! Nem lett minden elvesztve az okt. 6-iki gyásznappal. A nemzet aspirációi ugyan el lettek fojtva egy időre, de nem kiölve. Élt az tovább az emberek lelkében az elnyomatás szomorú napjaiban is s midőn elérkezett az idők telje, az igazság utat tört magának s az 1867-ik év eseményei meghozták azokat a nagy vívmányokat, a melyekért október 6-ikán 13 nemes szív vére öntözé a forrón szeretett haza földjét.

Azóta a nemzet fátyolt borított a multra, kibékült az ő fejedelmével; de bár a korona fényére mindenkor áhitattal tekint a magyar s ősi hűséggel ragaszkodik törvényes uralkodójához, nem felejtette el azokat a drága neveket, a melyeket kitörülhetetlen betűkkel írt fel a magyar Klio az örökkévalóság könyvébe. S míg csak egy magyar él, emlékök áldva lesz említve a hazának határin.

„Dulce et decorum est pro patria mori,” mondja a régi római író. Igen, édes és dicső dolog meghalni a hazáért, mert egy hálás nemzet örök kegyelete virraszt a haza vértanuinak drága porai felett. Nevök eszménynyé válik az idők folyamán, a mely késő utódokat is lelkesít hazaszeretetre és dicsőségre.

és ruházata, de amig nincs senki, aki azt föl és lehazza, az embert a eszimbába beállítja és főleg ismét azt róla lefejt, addig az még nem úr. Eszerint két dolog tesz ki egy emelkedett gondolkozású embert: egy alany, mely kiszolgáltatik és egy tárgy, a mely szolgál. Az alany és tárgy ez egysége képeznek egy distingváltságú személyt, akinél a házi nyugalom, kedélyesség és hasonló tulajdonok békén virágozhatnak és édes gyümölcsöket teremnek.

Ha a szobában a csengetyügombot megpillantja, így szólhat ő magában: E gépezet a te kényelmedre van itt, neked csak mozgásba kell hozni s a felzendülő hangok azt mondják a másik embernek, hogy ő a te engedelmes szolgáló, aki ennél fogva a te szeszélyeidet respektálni köteles. Ez a gondolat élteti az embert, mint a Hoff János-féle maláta kivonat és a revalente arabica. Ha egy ily úr valóban humánus és udvarias az ő inasa iránt, úgy az öntudatos társadalomnak benne szeretetre méltó tagja van. Ha az előbbi az ő urával szemben illedelem tudó és udvarias, ez pedig vele szemben egészen ellenkező, úgy a természet az ő kompanistájával, az esetleggel okosabban tette volna, ha az inast tette volna urrá és az urat inassá. E változtatásnál talán a jelenleg szolgáló igen durva lenne és az úr igen finom.

Én egykor több éven keresztül oly finom voltam, mint egy gentleman, az én inasom iránt. Pedig ő ugyan az ügyesség nem nagy készletével rendelkezett arra nézve, hogy életem kényelmeit

Nyugodjatok hát drága tetemek, ott az aradi temetőben! A drága hazaföld, amelyért szívetek vérént ontottátok, legyen könnyű nektek s milliók imádsága hasson az ég felé irgalmat esdve tiértetek.

Mi pedig az ő emlékökből merítsünk új erőt a magyar haza szeretetére s ha a haza áldozatot követel tőlünk, ne késedelmeskedjünk meghozni azt neki, legyen az vagyoni vagy véráldozat. A dicső elődök példája legyen ama mintakép, a mely szerint munkálkodjunk a haza felvirágzására!

A mai napon pedig imádkozzunk azokért, akik ötven évvel ezelőtt meghaltak a mi szabadságunkért!

Fürdő Abonyban.

Mily jól hangzik ez a két szó így egymás mellé állítva, szinte sebesebb mozgásba hozza vérünket az a jól eső remény, hogy nemsokára lesz közfürdők, a melyet közönségünknek eddig oly sajnálatosan kellett nélkülöznie.

A minap a közgyűlés tárgyalta egy ajánlatot, a mely szerint egy derék kereskedő polgártársunk az artézi kút vizének felhasználásával közfürdőt akar községünkben létesíteni.

Dicséretes vállalkozás, örvendetes ajánlat, de mi oly fontosnak találjuk higienicus szempontból a fürdő ügyét, hogy annak létesítését szívesebben látnók a község kezében. Állítson maga Abony egy fürdőt magának s rendezze azt be megfelelően teljesen a kor és közönsége igényének s gondoskodjunk szigorú ellenőrzéssel annak tisztaságáról.

— Ne tartsa senkise másodrendű kérdésnek egy ily nagy községben a közfürdő kérdését, mert igen fontos dolog az ily helyen, ahol folyóvíz nincs, a melyben legalább nyáron fürdhetne az ember, fontos pedig főleg egészségi szempontból. Vajjon a község ily érdeke nem érdemli-e meg a vezetők figyelmét, vajjon egy 12 ezer lakosú helyiség el lehet fürdő nélkül anélkül, hogy az nagy hátrányokkal ne járjon az ő közegészségi viszonyai tekintetéből.

No de hagyjuk az elméletet, az elvet, tekintsük a konkrét esetet csupán. Tény az, hogy a község — ez időszerint legalább — nem állít közfürdőt, de akar állítani községünk egy polgára. Természetesen őt elsősorban saját üzleti érdekei vezetik ebben s nem a közérdek igényei iránti lelkesezés. Mindazonáltal örömmel üdvözljük tervét s kívánatosnak tartjuk, hogy azt az előjáráság egész pártfogásával előmozdítsa.

a legdérüesebb oldalról mutathatta volna be nekem; az én illedelmes magaviseletem irányában tulajdonképp az én megelégedésemből folyt, pedig ha inasomat az ő módja szerint tekintetem, nem volt benne kifogásolni való és egészen megállta helyét. Képzetségének története oly egyszerű és mesterkéletlen, hogy „Simplex” nek lehetett volna őt elnevezni. Amint én tudom, ő csupán az erdőben szerezte miveltését s csak az én ismerettségem folytán jött oly területre, ahol magasabb képzettség található, a városba. Fuvarosok vették őt fel az ő természetes művoltjában — szekerükre, és vitték őt az én lakásom előtt. Amint én a természetet e szülőltét megláttam, tüstént feltámadt bennem az a gondolat, hogy belőle magam számára inast képezsek ki és meg is tettem a szükséges intézkedéseket, hogy e tervezet megvalósíttassék. Üdén és egészségesen került elő a még csak leendő szolga az erdőből, túl volt már virágzásának idején, de természetessége mellett az ő egészség komolyságával bírt. Elvittem őt egy tanítézetbe, a hol jövendő hivatásának megfelelő kiképzésben részesült egészen úgy, amint ezt Jan Jacques népművelészet alapelvei megkívánják. El is sajátította magának annyi műveltséget, a menyivel én sok évig beértem. Azonban az ő fás természete nála sem tagadta meg magát, ennek dacára mégis az én csizmáimra oly kultúr befolyás gyakorolt, hogy azok az ő munkája folytán zenélőkké lettek, mert valahányszor lehuzta azokat lábaimról, mindannyiszor zenéltek és füttyöltek.

Hogy a fürdő anyagi sikere kielégítő lesz-e a vállalkozóra, természetesen a jövő titka, azt hisszük azonban, hogy sikerülni fog, mert Abony közönsége már régóta sóvárog egy megfelelő fürdő után. Hogy aztán a vállalkozó csakugyan magához vonzza a közönséget és állandóan a maga számára meg is tartsa, az már aztán nagy részt attól függ, hogy meg fog-e a várakozásnak felelni. Mert volt már itt fürdő, a Lavatka-féle malomban volt elhelyezve, e sorok írójának is volt alkalma valami 10 évvel ezelőtt azt igénybe venni, de mi csodálkoztunk volna, ha az meg nem bukik rövid idő alatt az ott tapasztalt slendriánizmus miatt.

Az új fürdő ne legyen nagy befektetésre alapítva, legyen az egyszerű, de tiszta, ez lényeges kellék, a melyet első sorban megkövetel a mi közönségünk. Továbbá a szolgálat is legyen olyan, a mely megfelel ama tiszteletnek, a melylyel minden vállalkozó a saját közönsége iránt tartozik. Ha ezeket szem előtt fogja tartani az új fürdő tulajdonosa, úgy remélhetőleg nekem sem lesz panasza a közönségre s Abony addig is, míg saját kezelésébe nem veszi azt a közegészség egy oly eszközével fog rendelkezni, a melynek előnyei így is kiszámíthatlanok lesznek.

Levél a Szerkesztőhöz.*)

Tekintetes Szerkesztőség!

Az utóbbi időben mérnök által kijelölt dülök és mesgyék több helyt eltéréseket szenvedtek s e fölött még most sincs az előjáráságnál határozat, hogy az illetők mihez alkalmazzák magukat. Az, ki már haszas évek óta használta a másét, sajnálja visszaadni tulajdonosának annál is inkább, mivel a bíróság nem tud rajta határozni addig, míg a városi képviselő gyűlést nem tart felette.

Ily ember pedig, mint én, azt hinné, hogy a mit a mérnök kimért és a felülvizsgálás is jónak és helyesnek talált — az megmásolhatatlan — hogy ahhoz nem szükséges sem képviselő, sem gyűlés, sem határozat; hanem — ha panaszosok is vannak — megmondani az érdeklődőnek, hogy senki se hagyja a magáét, de ne is kívánja senki a másét. Ennyi ítéletet csak jogosan mondhat ki a bíró is, minden további értekezlet nélkül, annál is inkább, mivel a földeket újra szántják és vetik.

És mivel lenne jobb, esztendő vagy esztendő mulva ezek felett határozni? Hogy a felek addig is veszekedjenek rajta? Vagy talán előbb beszaggassuk egymás fejét s csak ezután lehet vagy lesz oka a törvénynek közbe lépni?

Mert bár ki legyen, szívesen nem nézi azt, hogy más az ő földjét használja.

Teljes tisztelettel

Kopeczki Lipót.

*) Ajánljuk e sorokat az érdeklődők figyelmébe.

Hogymint minden más inas, ő is nevet kapott, az magától értetődik, őt csizmaszolgának, vagy mint a finom érzésű és szép lelkek mondják, csizmahúzóknak nevezték. Semmi olyas nem volt rajta ami livre-re emlékeztetett volna és azonkívül oly halgatag volt aminő alig ha van több az emberek, különösen pedig a szolgáltók és inasok között. A szolgálati dologban mégis valamivel több hajlékonysággal kellett volna bírnia, mert az embernek ő mellette a csizmát a húzó két szarva közé kellett tenni és így önmagának huzni le a lábballit. De az ember igen sok földi igényében tudja magát mérsékelni, ha nem lehet más-kép fordítani viszonyain alkalmazkodik mindenhez; Ezen, az emberrel veleszületett világnézet dacára némelyek, akiknek inasra van szükségük, csinos és főleg olesó inas után vágynak. A mellett nem akarják elhinni annak igazságát, hogy az olesó kívánságok a világon szerény és mérsékelt igényekkel járnak. Az élelem szempontjából inasomat akárkinek ajánlhatom, a mellett neki, mint egy ősembernek, sem ruhára, sem pénzre nincs szüksége, mert a nyilvános életbe nem megy, Az oly inasnak, aki bizonyos tekintélyt akar kelteni és házat méltóképp képviselni, szüksége van diszkréte-re, özszerű hosszú kabátára, kokárdás kalapra, szövet cipőre ezüst vagy arany csattal térde alatt, ami előmozgó alakjának olyan kinézést ad, mintha a térdszalagrendnek volna birtokosa. Az enyémnek az ő donga lábszárait nem volt csinosításra szüksége, állandóan az ő állomásán van, az ő két szarvával az én alvóhelyem megül úgy tekint elő, mint

MI UJSÁG?

— **Október 6.** A jövő pénteken üli a magyar nemzet a szabadságharcz ötvenéves jubileumának egyik leggyászosabb mozzanatát, az „aradi vértanúk” kivégzését. Ugyanis a magyar függetlenségi harc bukása, Komárom várának megadása után Haynau császári diktátor véres áldozat ünneppel akarta megülni az 1848. okt. 6-iki bécsi forradalom és Latour hadügyminiszter meggyilkolását. Haragja elsősorban azon volt császári és királyi tisztek ellen fordult, akik a szabadságharcban a magyar ügyet szolgálták és Görgey kapitulációja után osztrák kézre jutottak s az aradi várban őriztettek. A hadi törvényszék Ernszt elnöksége alatt szept. 21. és 26. között valamennyit halálra ítélte, mint felségsértőket, kik a császárnak tett esküjüket megszegték. Valamennyien akasztófára ítéltettek, kivéve Kiss Ernő és Schweidelt. Később Dessewffy és Lázárt is golyó általi halálra kegyelmezték. Lázár Vilmos volt az egyedüli ezredes az áldozatok között a többi tizenkettő mind honvéd tábornok volt. Kiss Ernő, Vécsey Károly gróf és Aulich Lajos már a császári seregben is főtiszti rangot nyert. Damjanich János, Nagy Sándor József, Török Ignác, Pöstenberg Ernő, Kneziich Károly, Leiningen Károly gróf, Lahner György, Dessewffy Arisztid és Schweidelt József csak a szabadságharcban emelkedtek. Az ítéletet okt. 6-ikán reggel hajtották végre. Előbb négy áldozatot lőttek agyon a vár északi sánczában, azután a többi kilenczet végezték ki a vártól délre. Az utolsó köztük Vécsey Károly volt. A tizenhárom férfiú magaviselete az utolsó perczig oly nagy lelki erőre és emelkedettségre mutatott, minőt a katonai bátorság nem adhat egyedül, hanem az a tudat, hogy egy nagy ügy szolgálatában végzik életüket. Az utókor kegyelete áldva őrizi egy nagy hősi emlékét s teljesíti a késő unokák Petőfi jóslatát, mert domborul sirjokra borulva áldó imádság mellett mondják el szent neveiket különösen pedig ma amidőn egy félszázad pergett le az idő végtelenén azóta, hogy az aradi vértanúk meghaltak a hazáért.

— **Búcsúzás.** Az egyházmegyei hatóság rendelkezése szerint Abonyból Kun.-Szt.-Miklósrá távozván, midőn 7 évi itt működésem után mindazoknak hálás köszönetemet fejezem ki, akik jóindulatukkal küzdelmes működésemben támogatni s barátságukkal megtisztelni kegyeskedtek, egy-szersmind kérem, tartsanak meg jó emlékökben. Igyekeztem ezt kiérdemelni úgy hivatalos működésem körében, mint a társadalmi téren a közügy szolgálatában tett munkálkodásommal. Isten áldása legyen Abony község lakóival! Viz Zoltán.

— **Változás a helybeli r. k. plebánián.** Viz Zoltán helyettes-plebános lelkészi minőségben Kun-Szent-Miklósrá helyeztetvén, helyébe az adminisztrátori teendőkkel Hirling

valami szarvasbogár s az ő gyöngye fényezésével egész természetességében mutatkozik; de mégis egy műalkotás értelmében, a melynél természet és szellem kölcsönösen áthatolják egymást. Ő fából van és e nemesített anyaggal képviseli az ő nem fogalmát, a csizmahúzót.

Ha most ez inas-ügyben Rousseau nevét másodsor hozom fel, ez csak azért történik, mert ő az emberek közötti egyenlenség eredete felett irt értekezésében az emberiség polgárisultságával azért nem volt megelégedve, mivel az nem látszik a természet törvénye szerint fejlődöttnek. És ebben kell némileg igazat adni neki. Az ember a természet öntudatlan és sikerült kísérlete, magát öntudattal állítani maga elé. Ha ő tehát az ő eljárásában az ő teremtőjének, a természetnek akar tiszteletet mutatni, akkor neki ép úgy kell öntudatosan cselekedni, amint azt az öntudatlan természeti törvények kívánják. De már az, amit a genfi nevelészetű tudós és bölcsész hitt, hogy t. i. csak a fák társaságában jobbul az ember a természet törvényének megfelelően, nincs egészen rendjén. Az ember közönséges lakásban, valamint palotában is lehet rendes emberré. A szarvasgomba, a mely elkerül az erdőből, a pástétom finomított fokára juthat, az áfonya a befőtt vagy pálinka méltóságára emelhető. A tölgy hordókhöz szolgáltat anyagot, a melyek sötét börtönében fejleszt, ki magát a nemes bor, a fenyő részben átalakul hegedűvé, gordonkává, bőgővé s a művész kezében dallamot és összhangot hallatnak s a megnesített fenyőfák ily módon gyönyörteli hangok-

János, volt czeplédi káplán bizatott meg. Ajánljuk a szelid lelkületű, derék papot közönségünk jóindulatába!

— **Új szerkesztő.** Lapunk felelős szerkesztőségének távozásával az „Abony” további szerkesztését Temesközgy Gerzson veszi át a mai számmal. Kívánatos volna, hogy „Abony” minél nagyobb támogatásban részesülve minél inkább megerősödjék javára a közügynek, mely a helyi lapnak leghivatottabb ellenőrének bírja. Az új szerkesztő már eddig is jeles tollal és szép tehetségével lapunknál jelentékeny munka erőt képviselt s így működése nem ismeretlen lapunk közönsége előtt. Ajánljuk őt további szíves figyelmébe!

— **Gulner Gyula,** kerületünk szeretett országgyűlési képviselője, f. hó 28-án hagyta el városunkat, hogy azon napon megnyíló országgyűlésen kötelességét gyakorolja, az üléseken — fájdalom azonban csak néhány napig — részt vegyen, mert a jövő hó közepén alá veti magát egy súlyos műtétnek. — Köztudomású dolog, hogy nagy érdemű képviselőnk mintegy két év óta szenved oly súlyos betegségben, mely gátolja társadalmi — oly annyira nélkülözött — működésében, a közügyek hathatós fejlesztésében; ez gátolta abban is, hogy kerületében a szokásos beszámoló beszédeit is megtartsa, választóival érintkezhesék oly közvetlen lekötözéző módon, mely neki oly kiváló sajátossága. — E nyomasztó betegségétől akar tehát szabadulni most, midőn orvosai tanácsára, de nagy lelkének erős elhatározására — egy veszélyes műtétnek — az egyik vese kivétel — veti magát alá. — Az egész kerület lakosainak oszthatlan igaz részvétele kíséri útjában, ott lesz az a műtő asztal mellett is, buzgón kérve a gondviselést, hogy örködjön a nagy tehetségű hazafi, az igaz emberbarát drága élete fölött, hogy mielőbb viruló egészségben láthassuk őt szerető körünkben.

— **Szerencsétlenség.** Sivó Jenő földbirtokos oly szerencsétlenül esett le egy fordulás alkalmával a kordélyáról, hogy karja vállban eltört. Részvétünket fejezzük ki a sajnálatos eset fölött.

— **Szent olvasó ajtatosság** tartatik az idén is máától kezdve egész október hónapban mindennap délutánokint az isten tisztelet szokott órájában a kath. templomban. Ma ugyanis olvasós boldog-asszony ünnepe van, melyet XI. Kelemen pápa ama jeles győzelem emlékeül rendelt, mely a törökök felett Lepántónál a tengeren Don Juan vezérlete alatt vívatott meg 1571-ben. Midőn e győzelem küzdelme folyt, a rózsafüzér társulat tartá ajtatosságát és ennek kérelme által látszott az kieszközölve. — XIII. Leo jelenleg uralkodó pápa pedig az egész október hónapra kötelezőleg elrendelte a rózsafüzér nyilvános imádkozását.

— **Tanítók megerősítése.** Az egyházmegyei hatóság 3732. sz. alatt Dániel Anna és Szücs István helybeli r. k. tanítóknak a véglegesítést megadta.

kal örvend az emberi kedélyben. Hogy az erdő előbb az emberek művelődését mozdította elő, míg ezektől az ápolást és kiméletet várt, azt az emberi természetből is lehet következtetni; mert ő mindig előbb gondol saját előnyére, mint jöttvőjének hasznára. Rousseau mégis így kiált! „Jöjjetek az erdőbe és legyetek emberekké!” Így tehát ez tévedés, az erdő nem valami hegyi nevelőintézet, ellenben sikerre számíthat az ember, ha így szól a fákhöz: „Jöjjetek csuesok és törzsek a falukba és városokba és legyetek műtárgyakká!” Mindez már régóta meg is történt és eme szokás folytán jutottam én is az én csizmahuzómhoz.

Mi sokáig voltunk együtt. Nekem úgy tűnt fel, mintha elvégre ő nélkülözhetne engem, de én nem őt. Egyszer egy homályos éjjel bekövetkezett a kikerülhetetlen sors, közém és ő közé állott s a régi jó viszonyokat minden időre hatályon kívül helyezte. Egy nőszemély volt a hibás abban, hogy én megváltam egy régi szolgámtól és arról, mint egy úr teljességéhez szükséges kiegészítő tagról lemondtam. Ama homályos éjjel hazajöttem, hogy éjjeli nyugalomra adjam magam. A régi megszokott helyen utána nyultam ágyam alatt jobbra és balra, de ő nem volt található. E pillanatban belsőm teljes felébredt szabadságával támadt föl e függő viszony ellen közöttem és szolgám között és mint Sokrates, hangosan kiáltottam fel a csendes, magányos éjben: „Minél kevesebb szorult az ember, annál közelebb áll az istenekhez.” Egyik sarkamat a másik lábam hegyére tettem, megnyomtam egyik kezemmel a csizma elő részét s lá-

— **A „Kath. Olvasó Egylet”** teke-társaságának zárestélye tegnap este ment végbe. A vacsorát teke verseny előzte meg, a melyen ajándék tárgyak voltak a legjobb dobóknak kitűzve. Magáról a vacsora lefolyásáról nem referálhatunk, miután az már lapunk zárta után történt, úgy hisszük azonban az előjegyzések számából, hogy az impozans lesz s méltó ama nemes ambiczióhoz, a melyet az egylet újabb időben kifejt, hogy a társadalmat magához vonzza.

— **Jótekonycélú műkedvelői előadás.** Az abonyi színbázban 1899. október 1-én (vasárnap) az abonyi Kossuth Lajos-szobor javára a helybeli iparos ifjúság által adatik a „P a r a s z t k i s s z o n y.” Népszínmű 3 felvonásban dalokkal és tánczokkal. Irta Berczik Árpád. — Előadás után az ipartestület helyiségében táncmulatság lesz, melyre az állóhelyi jegyek kivételével a többi színházi jegyek érvényesek. Kezdeté este fél 8 órákor. A hazafias cél iránti tekintetből történt felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A műpártoló közönség kegyes pártfogását kéri a műkedvelő ifjúság.

— **Népesedési mozgalom.** Új évtől a mai napig Abonyban született szülöttek száma 468, ebből az elmúlt negyedévre esik 255, melyből fiú született 106, leány 107. Elhaltak 387-en, melyből az elmúlt negyedévre esik 217, ebből elhalt fiú 99, leány 118. — A halálozások között sok a ragályzó betegségből származott halálesetek; az elmúlt negyedévben tüdővészben 22, vörhenyben 34, kanyaróban 12, tifuszban 3, szamárhurutban 1, továbbá tüdőlobban 32, bélhurutban 33, vízkórban 1, véletlen haláleset folytán 4-en haltak el, — öngyilkosság 3 eset fordult elő, halva született 5 egység. — A fentiek nagyon is igazolják a járási főorvos amaz intézkedését, hogy az iskolák és az ovoda a ragályzó betegedések megszüntéig zárva maradjanak, mert ellenkező esetben fokozottabb mérvben grasszálnának az ily veszélyes betegségek, melyeknek elfojtása nagy gondot okoz orvosainknak. — Nem hibáztatható eléggé a lakosság közönyössége az előjáróság és az orvosok oly irányú intézkedései iránt, melyekkel az infecziált helyeken való gyülekezéseket kívánják gátolni. Ha ezeket az intézkedéseket a lakosság nem méltányolja eléggé, ha nem segédkezik az orvosok működésénél a betegségek elfolytása körül, bizony az óriás erőmegfejtéssel fog sikerülni, pedig azok az ártatlan kis gyermekek pusztulása a hanyag és gondatlan szülők lelkiismeretét kell hogy terhelje, minthogy ezek a gyámultalanok mit sem tehetnek egészségük óvására, életük — melyhez annyi joguk van, mint a szülőknek — megmentésére. T. G.

— **Tüzeset.** Kovács Eszter edényárus felerészben zsindelyes, felerészben nádas háza 25-én d. u. 4 órákor egészen leégett. A tűz a padláson támadt; eddig ki nem derített okból. — Biztosítva volt.

hamról repült a csizma s ugyenezen módon a bőrájáró eszköz másika is és én minden időre emancipáltam magam az én faszolgámtól. Amint a legközelebbi éjjel mégis utána néztem, hogy meggyőződjem, vajjon a szabadhuzásból nem csinált-e ő szokást, ott feküdt az ágy megett a falnál; oda dobta őt a szobalány, midőn a szobát rendbe hozta. A hátán feküdt és lábai a magasba nyultak. Én nem használtam őt többé, de azért nem távolítottam el a házból, mint ahogy az néha hasonló szolga viszonylatoknál megésik, a midőn az ember a lovat nyugalmazza, a kocsist pedig minden további nélkül eltávolítja. Én az enyémmek pensiót adtam, ami abban állott, hogy ő nálam a csürben szabad lakást és naponkint szabad világozást élvezett. Egy napon megakartam őt nézni nyugalomban, de már eltűnt. Valószínűleg valaki látta őt unni magát, magával vitte és szolgálatába fogadta.

Bizonyára az ő új ura is olesó inast keresett, ekép reá is talált. Egyidejűleg eltűnt azonban egy pár csizmám is, amire úgy látszik az új birtokosnak azért volt szüksége, hogy szolgájának megfelelő foglalkozást tudjon adni.

Minden ember, aki tudja, mi a kötelessége egy inasnak urával szemben és egy urnak szolgájával szemben, azt fogja mondani: Egész rendén történt a dolog, hogy az én inasom ekép ismét álláshoz jutott, mert ő egészen ártatlan volt ebben, hogy szolgálaton kívül jutott. Ez igaz is. De hát mi minden nem történik a világon a kedves szabadság és önállóság végett! Aki a függetlenséget

— **Változás a szüret idejében.** A tanács újabb megfontolás alá vevén a dolgot, az érdekelt gazdák kérelmére, tekintettel arra, hogy az érésében az idén elkésett, a szüret kezdetét okt. 9-ikére tűzte ki a szőlőkben. Mindenesetre bölcs intézkedés ez, mert inkább kevesebb legyen mennyiségileg, csak a minőség legyen jobb, mert hiszen az embert az értékesítés alkalmával úgy is kipótolja.

— **A gazdák figyelmébe.** A kecskeméti m. kir. földmives iskolában f. évi október hó 1-én megnyílik a két éves tanfolyam. Ezen kívül a múlt évihez hasonlóan a télen 2 ízben két-két hónapig tartó téli tanfolyam is tartatik, az első f. évi november 1-én, a második 1900. év január 1-én kezdődik. A két éves tanfolyam hallgatói évnegyedenként 33 frt ellátási díjat fizetnek, a 2 hónapos tanfolyam hallgatói azonban teljesen ingyenes ellátást nyernek. Felhívjuk gazdálkodó ifjúságunkat, hogy ismeretei bővítésére kínálkozó ezen kiváló alkalmat ragadja meg s közönségünk gazdasági haladása érdekében az iskolára jelentkezzenek.

— **A szolnoki rablógyilkos elfogatása.** A Szolnokon f. hó 13-án éjjel elkövetett rablógyilkosság tettesét e hó 26-ikán Nagyváradon elfogták Süveges Ferenc többször büntetett a budapesti rendőrség előtt is ismert csavargó személyében. A gonosztevő úgy került kézre, hogy több embert hamis bankók szerzésére akart csábítani. Ezek eleinte belementek a dologba, de aztán meggondolták s az ismeretlen följelentették, kit aztán a személyleírása után sikerült letartóztatni. Süveges néven a budapesti rendőrség által egybeállított rovtott multuak évkönyve tenyleg ismer egy többszörösen büntetett notórius gazembert. Kihallgatása során beismerte, hogy tenyleg járt embereknél, akiktől pénzt kért, hogy majd azért hamis bankjegyeket szerez nekik. Beszéd közben célzásokat tett szolnoki tartózkodására, amelynek időpontja éppen egybeesik az ott legutóbb elkövetett rablógyilkossággal. Ez a körülmény a vizsgáló kapitányban azt a gyanút ébresztette fel, hogy Süveges egyik részese ennek a bünténynek. Gyanuja még inkább megerősödött akkor, midőn Süveges észrevevén, hogy elszólta magát, a körülményesen elmondott szolnoki tartózkodást utóbb letagadta. Süvegesnél mintegy 26 frt készpénz és egy ezüst óra is volt, amelynek szerzéséről nem tudott számot adni. A nagyváradai rendőrség átírt a szolnoki büntető törvényszék vizsgálóbírájának, ki a rablógyilkosság ügyében a vizsgálatot vezeti és jelezte a fentírtakat. Később Süveges újra kihallgatás alá vétetvén, a szolnoki eset fölött olyan zavaros és ellentmondó válaszokat adott, hogy kétségtelen, miszerint ő a rablógyilkos. Süveget erős bilincsekben átszállították Szolnokra, ahol a vizsgálóbíró vette át.

szereti, mindentől szabaddá igyekszik tenni magát, ami annak ellene van. Azonkívül nem állítottam őt rendelkezés alá, őt én nyugalomra szántam, ez viszonyai után nála könnyen elismerhető és megszívlelendő volt. Aki ily állapotban van, azt nyugalomban kell hagyni és a munkától kimélni.

Ő már régen távol van tőlem; valahányszor magam elé képelem, megfogok arról is emlékezni, hogy én tulajdonképp mégis csak napszámosa voltam neki, mert mindig nekem kellett utána nyulni és őt odaállítani, ahova akartam. De ennek folytán egyszersmind azt a tapasztalatot is merítettem, hogy az ember minden földi viszonylataiban a függést semmiképp sem kerülheti el. Ennek dacára szeretnék még egyes kísérletet tenni egy inással, de olyannal, aki a legelegansabb Livre-ben sok kedvességgel egy distingvált vis-a-viszhoz igy szólhat: „Uram, báró X. Y. titkos tanácsos ő excellentiája kéreti, legyen holnap délután négy órákor ebédre szerencséseje.” Különösen pedig azért szeretném ha egy emberi szolgám volna, mert az ember a világban érdekeit jobban előmozdíthatja négy lábbal, mint kettővel. Ez az egész ügy igen könnyen rendezhető volna az én kedvem szerint, csak az öreg világinas állna az ő sok pénzlábalával az én rendelkezésemre, akkor egy két lábú inas hamar szerzenék magamnak. Ő és a helyes eszköz hozzá az én önállóságomat és szabadságomat a földön nagyon emelnék; szabad úr lennék a legjobb formában és többé nem lenne szükség arra, hogy az ingem és a mellényem magam gomboljam be és ki a gombokat.

— **A levélbélyegek ellen.** Az angol posta vezetői érdekes kísérleteket tesznek, a melyeknek az a céljuk, hogy a levélbélyegeket a forgalomból kiküszöböljék. A levélbélyegeknek nagyon sok a hátránya; a bélyeggyártás, kezelés és árusítás igen sok fáradságba és költségbe kerül s a közönségnek is kényelmesebb volna, hogyha nem kellene bélyegeket vásárolni és ragasztani. Nem mellékes dolog az sem, hogy a levélbélyegekben mindig óriási összeg hever minden kamatozás nélkül. Az angol posta most olyan automata levélsekrényeket állított föl, a melyek a viteldij bedobása után nyomban rányomják a levélre a viteldij levonásának igazolását s a föladás helyét és idejét. Így aztán a posta alkalmazottainak nem kell majd bélyeg-kezeléssel és eladással hajlódniok, a azt se kell vizsgálniok nem hamis vagy használt-e a levélre ragasztott bélyeg.

— **A boldogság titka.** Végre, hosszú ideig tartó kutatás után, most, a tizenkilencedik század végén bukkantak rá a boldogság titkára. A megfejtője egy magyar ember, aki bizonyára örök dicsőséget szerez nevének és milliók áldását érdemli ki, mert hiszen kétségbevonhatlanul, kísérletek alapján konstata, hogy az ő módszere segítségével mindenki boldog lehet. A szegény, a beteg, a csalódott szerelmes, a megcsalt férj, a vén leány, bármily elkeseredett és világos embergyűlölő is. A nagy és biztos boldogságnak e megszerzése rendkívül egyszerű módon történik. Abból áll, hogy a boldogság után sóvárgó elővesz egy postautalványt s a „Mátyás-Diák“-ra előfizet. A „Mátyás Diák“ Magyarország legelterjedtebb és legmulatósabb élelappja. Minden számát 25—30 karrikatura tarkítja, pompás szöveg kíséretében. Adomák, mókák, ötletek, találó mondások, vigelbeszések, kacagtaló történetek gazdag tárháza minden egyes szám. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. s az előfizetés minden időben megkezdhető. Kiadóhivatala (a mely mutatószámot készségesen küld) Budapest, Sárkánytűs utca 3. szám alatt van.

— **Eladás.** Abonyban, szüret után október első hetében nagyobb mennyiségű bormust fog eladni. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

— **Kiadó bolthelyiség.** Egy kisebb bolthelyiség kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Eladás.** Egy 6 ló erejű 6 éves Hofherr és Schrantz-féle jó karban levő eséplő eladó. Czim a kiadóhivatalban.

— **Képes levelező-lapok** nagy választékban kaphatók Szerdahelyi János könyvnyomdájában, u. m. nagyvárosi látképek, átváltozó különféle figurális jelenetek, virág-, felállítható- és Secessiokártyák.

Felhívás olvasóinkhoz

a „Petőfi-Ház“ létesítése érdekében.

A nemzeti kegyelet, mely Petőfi Sándor dicső halála 50-ik évfordulóján az országos ünnepésekben oly fényesen nyilatkozott meg, most törekszik megmutatni mély és szilárd jellegét az által, hogy legnagyobb magyar költőnk nevének, ereklyéinek, művei dicsőségének, eszméi világgá terjesztésének egy díszes csarnokot kíván emelni, díszével a főváros- és az egész országnak: a „Petőfi-Ház“-at.

Tudvalevő már igen tisztelt olvasóink előtt is, hogy a kormányzat, ép úgy mint a főváros, egyként sietett magáévá tenni a „Petőfi-ház“ eszméjét, mert a nemzeti élet e kiváló zászlóvivői azonnal átlátták, hogy ennek megvalósítása nem pusztán kegyeleti tény, hanem a mily fennkölt, szintoly gyakorlati becsű kulturpolitikai követelmény is, a nemzeti közművelődés erőteljes fejlesztésére.

Pantheont emelni egy világhódító magyar költői alak és irodalmi eszméi propagálására: ez a leggyőzelmesebb hódító politika, mely csak elismerést és barátokat szerez nekünk az egész művelt Nyugaton, de gáncsot vagy ellenségeskedést nem szülhet sehol.

Ehhez a kulturpolitikához — a magyar kormány és Budapest székesfőváros után — hozzá csatlakozni a magyar nemzeti társadalomnak is elengedhetetlen erkölcsi kötelessége.

Hisz Petőfi az ő fényes költői szellemének örökbecsű kincseivel a magyar nemzet összességét ajándékozta meg, illő hogy e nemzeti közkincesek és az ő kegyeletos emlékezete, a magyar nemzet együttes áldozatkészségéből létesülő „Petőfi-Ház“-ban leljenek örök otthon!

Egy magyar szívű, bár még német ajku község hazafias vezérémbere, a „Petőfi-Ház“ alapjához pénzadományával ekként járul: A „Petőfi-Ház“ létesítésével a magyar nemzet önmagát becsüli meg!”

Bár jól tudjuk mi, hogy a magyar társadalom hazafias áldozatkészsége sok oldalról van igénybe véve, de számíthatunk ezuttal is tisztelt olvasóinknak a nemes ügyek iránt mindig megnyilatkozó áldozatkészségére. Nem kívánjuk mi, hogy ki-ki erején felül áldozzon, de kérjük, hogy mindenki erejéhez mérten hozza meg ez alkalommal, ha mindjárt fillérekben is, igaz hazafiúi áldozatát, hogy majd a „Petőfi-Ház“ alapkövetélésénél elmondhassuk: „Építette az egész magyar nemzet!”

Mi nappal tehát rendszeresen bevezetjük a gyűjtéseket a „Petőfi-Ház“ javára olyképp, hogy a befolyt hazafias pénzadományokat lapunkban nyilvánosan és névreszóloán nyugtázzuk és azokat minden hó végével a kezeléssel végleg megbízott „Pesti hazai első takarékpénztár“-hoz szolgáltatjuk be.

Ismételjük Jókai Mór és Bartók Lajosnak ez ügyben nem régen a magyar nemzethez intézett lelkes szózata e jellemző szavait: „Nem egy-egy nagy erszény ezrei, hanem ezrek fillérei segítsék felépíteni a Petőfi-Házat!”

Hazafias tisztelettel

A szerkesztőség.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a Piaczterem (Richter Arnold ur házában) a róm. kath. templommal szemben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi-szabó üzletünket

október 1-én megnyitjuk.

Elvállalunk minden e szakba vágó munkákat olcsón és a leggyorsabban elkészítve.

Raktáron mindenféle szövetek kaphatók.

Midőn a n. é. közönség nagybecsű pártfogását kérjük, biztosíthatjuk a legpontosabb kiszolgálásról.

1—3 Kiváló tisztelettel

Reininger és Társa.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül megelégedve az asbesttalpbal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-czipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetűt cipők kitűnöknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17.

tisztelő híve

WEKERLE SANDOR.

24—50

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., GYERMEKEKNEK FELE.

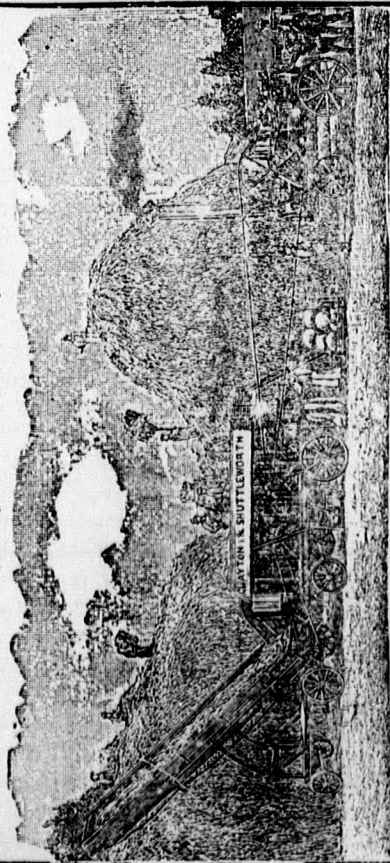
Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítattott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

VISZONTELADÓKNAK MEGFELELŐ ÁRENGEDMÉNY.

Általános asbestárú-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-u. 13.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgép, löher-cseplőgép, tisztító-rosták, aratógépek, szénaküjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes aczel-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Résletes árjegyzékek kint a napra ingyen és bérmentve kitélnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ le nagyobb locomobil- és cseplőgép gyára.